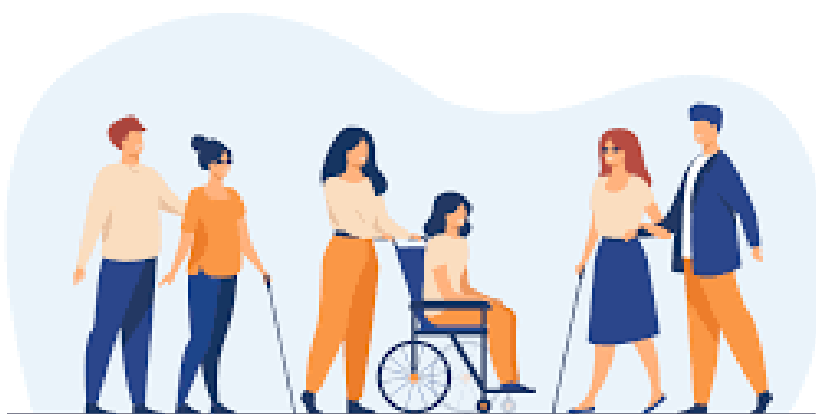

คนพิการกับคุณภาพชีวิต

คนพิการ คือ คนที่ถูกจำกัดความสามารถหรือเกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป หรือในอีกนัยหนึ่งกล่าวคือ คนพิการคือ เป็นความเสียหายเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่เกิดจากความชำรุดหรือความสามารถบกพร่อง เป็นผลทำให้บุคคลนั้น ไม่อาจแสดงบทบาท หรือทำอะไรให้เหมาะสมสอดคล้องตามวัย สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมได้(WHO)

- กระทรวงศึกษาธิการ** ได้ประกาศ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๒ โดยข้อ ๒ ได้กำหนดประเภทของคนพิการไว้ ๙ ประเภท ดังนี้
- ๑.บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น (คนตาบอดและคนมองเห็นเลือนลาง)
 - ๒.บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (คนหูหนวกและคนหูตึง)
 - ๓.บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - ๔.บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ (โรคทางระบบประสาท,โรคทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ,โรคไม่สมประกอบแต่กำเนิดและสภาพความพิการและความบกพร่องทางสุขภาพด้านอื่นๆ)
 - ๕.บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
 - ๖.บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
 - ๗.บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
 - ๘.บุคคลออทิสติก
 - ๙.บุคคลพิการซ้อน

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ หมายความว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการอื่นใด เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งในที่นี้มีทั้งหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลส่งเสริมความ

เป็นอยู่ของคนพิการ รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นปกติมากที่สุดหรือใกล้เคียงกับปกติให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมในสังคม ได้ทำกิจกรรมที่ตนสนใจและนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและคุณภาพชีวิตที่ดี

นอกจากการช่วยเหลือจากบุคลากรหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องแล้ว การออกกฎหมายเพื่อให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐยังเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อคนพิการและเห็นถึงสิทธิที่คนพิการได้รับ ดังนี้

(๑) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ

(๒) การศึกษาตามกฎหมายตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบโดย

(๓) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการอื่นเพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

(๔) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(๕) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การช่วยเหลือทางกฎหมายและการจัดหาทุนความว่าต่างแก่ต่างคดี

(๖) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ

(๗) บริการล่ามภาษามือ

(๘) สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใดๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใดๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์ เครื่องมืออุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

(๙) การจัดสวัสดิการเบี่ยงความพิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

(๑๐) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

นอกจากนี้คนพิการยังได้รับสิทธิอีกหลายด้าน เช่น

- คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ
- ผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดู การจัดการศึกษาการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อให้พึ่งตนเองได้
- คนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด การที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องเริ่มมาจากการมีสุขภาพร่างกายที่ดีก่อน ซึ่งสำหรับในผู้พิการแล้วนั้นไม่อาจมีสภาวะของร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงครบร้อยเปอร์เซ็นต์ได้เนื่องจากความผิดปกติของร่างกายใน

ด้านใดด้านหนึ่ง การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์จึงถือเป็นสิ่งสำคัญมากในการเพิ่มคุณภาพชีวิตในผู้พิการ บุคคลากรทางการแพทย์หลายด้านจึงมีบทบาทสำคัญดังนี้

นิยามรายการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

- กายภาพบำบัด การกระทำต่อมนุษย์โดยวิธีทางกายภาพบำบัดเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูความเสื่อมสภาพ ความพิการของร่างกาย อันเนื่องมาจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ เพื่อเพิ่มสมรรถภาพของร่างกาย ในการดำรงชีวิตได้ใกล้เคียงปกติ
- **กิจกรรมบำบัด** การใช้กิจกรรมที่มีเป้าหมายกับบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดจากการบาดเจ็บหรือความเจ็บป่วยทางกาย ความบกพร่องทางจิตสังคม ความบกพร่องทางด้านพัฒนาการหรือการเรียนรู้จากกระบวนการเสื่อมถอยตามวัย เพื่อให้มีอิสระพึ่งตนเองได้มากที่สุด บริการเฉพาะทางกิจกรรมบำบัด ได้แก่ การสอนทักษะทางกิจวัตรประจำวันการพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวและการรับรู้และทำหน้าที่ของกระบวนการผสมผสานความรู้สึกร่างกาย พัฒนากล้ามเนื้อและความสามารถทางด้านการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ และความสามารถในกิจกรรมยามว่าง การออกแบบประดิษฐ์หรือเลือกใช้เครื่องตามพยางค์หรืออุปกรณ์ดัดแปลง/เครื่องช่วยคนพิการ
- การประเมินการแก้ไขการพูด
- การประเมินการแก้ไขการมองเห็น
- Early Intervention
- Phenol block

“มหกรรมตลาดอาชีพสำหรับคนพิการ”

สำนักนักงานเลขาธิการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) จับมือ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และสภาคนพิการทุกประเภท จัดงาน “มหกรรมตลาดอาชีพสำหรับคนพิการ” ขึ้น ในโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓,๓๔,๓๕ และ ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐ ตามนโยบายของรัฐบาลด้านความมั่นคงของชีวิตและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้คนพิการและผู้ด้อยโอกาส มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาเสริมพลังในการทำให้สิทธิของคนพิการด้าน การประกอบอาชีพและการมีงานทำ รวมถึงสิทธิอื่นๆ อันเป็นการสร้างสังคมไทยให้อยู่ร่วมกันอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ให้เป็นจริงต่อไป

“คนพิการกับคุณภาพชีวิต” นำมาปรับใช้อย่างไรกับชีวิตของเรา?

สำหรับดิฉันแล้วการได้เข้ามาเรียนในสาขากิจกรรมบำบัดก็เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยหรือในผู้พิการก็ตาม เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติมากที่สุด การที่เราได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของผู้พิการอย่างลึกซึ้ง ทำให้เราสามารถเข้าใจและให้การรักษาผู้พิการอย่างตรงจุด และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในสาขานี้โดยตรง

โดยส่วนตัวแล้วดิฉันเห็นความสำคัญของผู้พิการอย่างมาก เนื่องจากในสังคมไทยยังมีผู้พิการที่ต้องการความช่วยเหลืออีกเป็นจำนวนมาก และในครอบครัวของดิฉันเองก็มีผู้ป่วยอยู่ด้วย ความรู้เกี่ยวกับผู้พิการจึงถือเป็นปัจจัยแรกในการนำมาประกอบการวิเคราะห์กิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการ การมีความเป็นอยู่ที่ดี นำไปสู่การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในสังคมเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยในอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากความรู้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับวิชาชีพกิจกรรมบำบัดแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้พิการในชุมชนของดิฉัน เพราะการที่ชุมชนจะเข้มแข็งและคนในชุมชนจะมีความสุขได้นั้นต้องเริ่มที่สุขภาพร่างกายแต่ในผู้พิการนั้นไม่อาจมีสุขภาพที่แข็งแรงได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ เราจึงมีหน้าที่ในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมให้แก่คนพิการภายในชุมชนเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำกิจกรรม ให้ผู้พิการได้พบปะ มีส่วนร่วมได้ปฏิสัมพันธ์กัน ได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจ เกิดความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

